

30.09.2015

Forslag til Finanslov for 2016

(Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer)

Siumut finder det vigtigt, at kunne garantere for, at den økonomiske byrde er overkommelig i forhold til samfundets drift samt, at finansloven skal kunne stå inde for den vision, der sikrer ét samlet lands fælles udvikling.

Finanslovsforslaget for 2016 er fremlagt med underskud, hvorfor det efter Siumuts mening er nødvendigt, at få analyseret hvilke alternative indtjeningsmuligheder der foreligger, hvilket ikke mindst også skal være gældende for de kommende års budgetoverslag, hvis vi skal kunne stå inde for forslaget, dog skal der ikke herske nogen form for tvivl om, at vi står 100 % bag finanslovsforslaget.

Vi er i Siumut fuldt ud klar over, at vi står overfor meget store finansielle udfordringer, derfor er det også påtvungende nødvendigt og særdeles vigtigt, at vi begynder, at se bort fra fiskeriet, som den eneste indtægtskilde og finder alternative indtægtskilder, dermed er det også på tide, at sætte gang i råstofferne og bakke op omkring en forceret udvikling her. Desuden er turismeerhvervet en af vore vigtige erhvervssøjler og vi vil derfor opfordre Naalakkersuisut til, i tæt samarbejde med kommunerne, at sætte skub i planlægningen heraf, så vi kan få gang i turismen.

Vi mener i Siumut, at der er en række iværksættertiltag, der skal investeres i og, at vi allesammen har et fælles ansvar for at sikre, at vores almene velfærd ikke bliver forværret, hvorfor der skal afsættes midler til investeringer i fremtiden.

Vi er klar over og har sat os det klare mål, at en række opgaver, der endnu ikke er overtaget fra den danske stat, vil kunne give os endnu mere ansvar for egen udvikling, men vi er samtidig helt klar over, at vi selv skal betale for overtagelsen og vi kan se i selvstyreloven, at der er beskrevet omkring 30 sagsområder, som vi derfor selv skal finde økonomiske midler til; dog er der i selvstyreaftalen indbygget den klare forudsætning, at sagsområderne skal ovetages i det tempo, som der er realistisk økonomisk mulighed for. Herudover er der en lang række sagsområder i Selvstyre regie som i de kommende år kræver en del investeringer, dog er det således, at hvis vi ikke ønsker at slække på vores velfærdsniveau, så vil det i det mindste kræve store ændringer, som vi ikke kan undgå at skulle igennem, hvorfor vi i Siumut mener, at vi må påtage os det nødvendige mod for, at finde disse alternative indtægtskilder, hvorfor vi da også bakker op om og står fuldt ud bag, de planer Naalakkersuisut har i denne forbindelse.

Det er efterhånden ingen hemmelighed, at kommunerne kører på grænsen af det umuliges kunst for så vidt det gælder økonomien, hvilket da også ses i den forringelse af den offentlige service som borgerne normalt tilbydes, derfor er det ligeledes bydende nødvendigt, at Naalakkersuisut bliver nødt til at revurdere kommunerne og deres organisering, ikke mindst med henblik på, at få vurderet hensigtsmæssigheden af sammensætningen af storkommunerne, som snart haster med at få vurderet.

Den nuværende status på bygge- og anlægsområdet viser, at vi godt kunne tænke os en mere decentral løsning, hvilket vi godt vil plædere for; dette inkluderer da også bygder og yderdistrikter,

hvorfor vi på denne baggrund, vil anbefale, at undersøge Anlægsfonden, samt komme med et udspil til forslag til forbrug hertil. I Siumut mener vi, at tiden er inde til, at benytte os af de muligheder som der ligger i Anlægsfonden, hvilket seriøst bør undersøges, som en af de farbare veje, som vi vil pege på, ligeledes har Naalakkersuisut selv været inde herpå omkring finansloven for 2016, hvortil en af forudsætningerne for en positiv udvikling på fremtidig basis, er afhængig af vores evne til, at fuldføre de kommende anlægsopgaver, samt og ikke mindst få skudt råstofudvindingen i gang. Den kommunale udligningsordning samt den nye fælleskommunale tilskudsordning som Naalakkersuisut i øjeblikket arbejder på, er vi i Siumut meget tilfredse med, ligesom vi også er tilfredse med den midlertidige løsning omkring en fremadrettet kommunalreform, dog henstiller vi til, at KANUKOKA skal inddrages tæt i samarbejdet herom.

Nedbringelse af gælden til det offentlige.

Vores fatale mangel på økonomiske midler i samfundet viser generelt set, at den eksisterende metode, som vi benytter til at inddrive gæld på ikke er tilfredsstillende, men snarere mangelfuld. Med henvisning til Naalakkersuisuts arbejde henimod en mere tilfredsstillende løsning omkring gældinddrivelse er skatte- og velfærds Kommissionens forslag og indstillinger værd at pege på som farbare løsningsmuligheder.

I de almenudtalelser der er faldet indtil nu, er det blevet klargjort, at den førørske ordning er brugt som udgangspunkt, hvorfor vi som udgangspunkt ønsker, at der ikke bliver forvirring herom og at man kommer med klare udmeldinger om hvilken metode man eksakt vil bruge samt, at Naalakkersuisut får forklaret hvilke tiltag og dermed ændringer, man eventuelt har tænkt sig i relation til, at matche den eksisterende lovgivning omkring inddrivelse af gæld?

Har man planer om at fremlægge nye tiltag? Har man på baggrund af skatte- og velfærds Kommissionens betænkning planer om, at ville indføre den berømte kiffaq konto?

Det er helt klart, at Siumut grundlæggende bakker op omkring en nedbringelse af gælden til det offentlige, dog vil vi sikre os, at forbrugerne har tilstrækkeligt kendskab til og forståelse herfor, hvilket vi synes er meget vigtigt.

Efter at administrationen af gæld og skat blev ændret i 2008, har der indtil nu ikke været foretaget nogen evaluering heraf. Dette forhold blev netop taget op omkring revisionen af regnskabet for 2012, hvor revisionen gjorde opmærksom på, at inddrivelse af gæld alene ikke kan løses ved blot at sætte flere midler af til administrationen, hvorfor Siumut vil udtrykke sin tilfredshed med Naalakkersuisuts tiltag til undersøgelse af en mere rationel og smidig tilgang hertil, ligesom det findes hensigtsmæssigt, at skattereformen tager højde for gældsinddrivelse.

I Naalakkersuisuts forslag til finanslov for 2016 kan man inklusive overslagsårene se, at der er afsat flere midler til Piareersarfiit, hvorfor vi fra Siumut gerne vil vide, hvornår man har tænkt sig, at udfase Piareersarfiit, dvs. hvornår vi kan regne med, at behovet for Piareersarfiit ophører?

Vi vil her påpege, at uagtet hvordan man i øvrigt ser på tiltag til nedbringelse af frafaldet i uddannelserne, så er det først og fremmest evnen til at fuldføre folkeskolen på tilfredsstillende vis, som er det vigtigste indsatsområde efter Siumuts mening, hvorfor vi fra Siumut gerne vil vide, hvilke tiltag Naalakkersuisut har planer om i forhold til at styrke folkeskolen.

Lufthavne

Omkring eksempelvis lufthavnene, som er blandt de større planlagte anlægsopgaver der skal igangsættes, er vi meget tilfredse med, at finansloven opererer med forundsøgelse i denne forbindelse, samtidig med, at vi opfordrer Naalakkersuisut til at anlæg af lufthavne samt

nødvendige investeringer omkring turismemæssige tiltag, gerne ses finansieret af udefrakommende investorer som en alternativ mulighed.

Diskussionen om anlæg af atlantlufthaven NEWPORT, der nu har stået på i rimelig lang tid, har åbnet op for muligheden om, at Qassuitsup Kommunian selv kan stå for anlæg af lufthavnen med udefrakommende investorer, hvilket som sagt vil indebære, det allerede kendte projekt med udvidelse af den eksisterende lufthavn op til 2700 meter. Fra Siumut vil vi gerne have oplyst hvorvidt planlægningen af lufthavnsbyggeriet eventuelt kan ske i samarbejde med Selvstyret og kommunen og dermed tilpasse begge interessenters ønsker og behov, idet vi er klar over, at det ansvarlige medlem af Naalakkersuisoq samt borgmesteren har underskrevet en aftale, hvorfor vi gerne vil vide, hvad man er blevet enige om og hvad det egentlig er, man har skrevet under på?

Fra Siumuts side er vi aldeles interesserede i, at få klarhed over, at når de forskellige myndigheder står overfor så store samfundsmæssige opgaver, så er det tvingende nødvendigt, at sætte fokus på de områder, hvor der kan samarbejdes for, at undgå, at der opstår konflikter og dermed undgå fuldstændig unødvendige diskussioner og konflikter, som bare kunne have været afvæget.

I debatten omkring lufthavnsanlæg, forundersøgelser m.m., opfordrer vi til at Qeqertarsuaq, Qasigianniguit og Nanortalik indgår i planerne omkring muligheden for anlæggelse af kortere gruslandingsbaner.

Vand

Endvidere vil vi spørge til drikkevandsprojektet, idet projektet omkring produktionen af drikkevand i Qeqertarsuaq, ser ud til at være helt udvasket og snart væk, hvilket er til trods for, at der har været indgået aftaler med Selvstyret, der har afstedkommet tilladelse til drikkevandsproduktion. Således har vi erfaret, at der er givet monopoltilladelse til produktionen, hvorfor vi fra Siumut vil kræve, at det må være på sin plads hurtigst muligt, at få etableret en undersøgelse af, hvad der reelt set er sket. Såfremt formålet omkring den udstedte tilladelse, ikke er indfriet tilstrækkeligt i relation til projektets realisering og igangsættelse, så må disse forhold hurtigst muligt bringes i orden, således, at det grønlandske samfund og ikke mindst borgerne i Qeqertarsuaq får behørig glæde heraf.

Anlægsopgaverne i bygde- og yderdistrikter bør forøges

Alle og enhver ved i dag, at byggeriet i bygde- og yderdistrikterne, for så vidt det angår selvbyggerhuse, ved ændringen i 2008 i forhold til tidligere år gik drastisk ned i antal, hvilket er sket til trods for, at boligmanglen slet ikke er blevet mindre, tværtimod, hvorfor Siumut på den baggrund vil spørge Naalakkersuisut, om man ikke kan tænke over, at genindføre selvbyggerhusordningen her i de nærmeste år, i bygde- og yderdistrikterne, eventuelt på baggrund af andre lignende ordninger, der ligner selvbyggerhusordningen, for selv om tanken – som vi ellers bakker op om - at selvbyggeriet har til formål at ske sammen med andre, så har det medført en stærk slagside, som vi bør gøre noget ved.

Bygde- og yderdistrikterne har ikke de samme favorable bankservice og muligheder som i de store byer i forbindelse med, at komme til at eje sit eget hus, til dels er købernes indtægtsgrundlag ringere stille samtidig med, at der ikke forefindes de samme finansieringsmuligheder, hvorfor at de mennesker der bor udenfor storbyerne, er stansbundne og er meget ringere stillet i forhold til, at skulle komme til, at eje sin egen bolig, hvilket er til trods for, at behovet er meget stort ude i bygde- og yderdistrikterne.

Samtidig har mange bygder ikke tidssvarende daginstitutioner og behovet bør undersøges hvilket vi efter Siumuts mening opfordrer til, kan ske ved, at kommunerne og Selvstyret i fællesskab bør tage

sagen op, for, at der kan ske noget hurtigst muligt, ikke mindst fordi de manglende pasningsmuligheder i lighed med byernes fabriksanlæg medfører, at arbejdskraften på fiskeanlæggene er ustabile, som følge af manglen på daginstitutionspladser, hvorfor vi fra Siumut klart mener, at dette problem kun kan løses i et mere engageret samarbejde med kommunerne.

Fiskeriet

Denne sommer er bemærkelsesværdig, idet, at man ikke kan undgå, at lægge mærke til, at der ikke har været mangel på fisk, dog har der indenfor det kystnære fiskeri været en del erhvervsfiskere, der døjede med at få tildelt deres licenser og som derfor fik lovgivningsmæssig opbakning, hvilket Siumut ikke har kunnet undgå at lægge mærke til, hvorfor vi må spørge om den langsommelige administrative praksis er blevet en hængekøje, der hindrer almen sund og god administrativ praksis? Dette er i højeste grad utilfredsstillende og bør bringes i orden hurtigst muligt! Hvorfor kan man ikke lade kommunerne om at løse denne opgave – de er dog trods alt tættere på borgeren og burde måske have ansvaret for at løse denne opgave? I Siumut er vi ikke i tvivl om, at vi må i dialog med kommunerne for, at få løst denne administrative opgave på bedst mulig vis, hvilket vi derfor opfordrer Naalakkersuisut til. Vi er godt klar over, at der indtil nu ikke er kommet gang i råstofindustrien til trods for, at loven trådte i kraft allerede i 2012, ligesom fiskerne indenfor det kystnære fiskeri hele tiden efterlyser løsningsmuligheder, lader vi dem i mellemtiden stå opført som ledige. Hvilket sker til trods for, at disse mennesker har evnen og viljen til at klare sig selv; for så vidt det gælder alle disse sager, der blot står til, så er der tale om administrative slendrian og SIUMUT mener, at vores grænse er klart overskredet – nu må det være nok!

Vi vil også gerne have oplyst om der i de tre administrative områder skal iværksættes kvotering af hellefisk overfor jollefiskere indenfor det kystnære fiskeri, eller om man eventuelt skal regne med, at dette kommer med i udformningen af den endelige fiskerilov, idet jollefiskerne efterspørger hvornår man kan regne med, at der i lighed med de større trawleres kvota, kommer en form for garanti for de tilladte fangstmængder.

Med baggrund i jollefiskernes vilkår, så vil en licensbaseret kvotering kunne betyde, at der kan opnås garantistillelse ved lån i bankerne, hvilket især i bygde- og yderdistrikterne kan være tiltrængt i relation til at forny fiskefartøjerne og deres udstyr, idet det er næsten umuligt at optage lån disse mindre steder, derfor vil det være på sin plads og af stor betydning, at kunne få oplyst hvornår man eventuelt kan regne med, eller om der eventuelt er planer om, at der indføres licensbaserede kvoter overfor mindre fartøjer i lighed med trawlerne i det udenskærs fiskeri. Selvom det kystnære fiskeri ikke er udsat for konstante overskridelser af kvoter, så sætter indhandlingsanlæggene og de lokale fiskefabrikkers kapacitet deres grænser og går konstant i stå, hvorfor det vil være særdeles interessant, at få oplyst hvilke planer Naalakkersuisut har, for at få løst disse problemer..

Samtidig rejser sig nu spørgsmålet omkring de manglende medarbejdere på vore fiskefabrikker, samtidig med, at vi har ikke mindre end 3000 ledige på arbejdsmarkedet – hvad sker der lige her? Siumut mener, at tiden er kommet til at få belyst og undersøgt dette fænomen. Mens vi således alligevel er i gang med at kigge på løsningsmuligheder, vil vi opfordre Naalakkersuisut til at overveje nedsættelse af produktionsudvalg, der som eksempel tidligere blev nedsat ud fra et lovkrav, hvor der sad medlemmer fra den lokale kommune, KNAPKs lokalafdeling, SIP, medarbejderrepræsentanter fra fiskefabrikken, hvilket ville være en god mulighed for, at kunne sikre alarmberedskabet omkring de lokale arbejdsmarkedsmæssige forhold.

I forbindelse med skattereformen ønsker vi fra Siumut, at det undersøges, hvorvidt der kan være et særligt personfradrag for de medarbejdere, der arbejder i fabrikkerne, idet arbejdet i fabrikkerne er hårdt og opslidende, hvorfor vi er nødsaget til at iværksætte særlige løsninger for at gøre det mere attraktivt, at arbejde disse steder, samtidig og ikke mindst, er vi udsat for overfyldte fryserne allerede kort tid efter, at fiskeriet er skudt i gang, hvorfor Siumut opfordrer til, at vi godt kunne holde mere kontrol hermed, især forsåvidt det angår monopolforetagendet RAL, der bør have et tættere samarbejde med driftledelsen på fabrikkerne, hvilket har en stor betydning for at sikre, at fiskeriet ikke konstant går i stå, ikke mindst i betragtning af, at vi indtil videre næsten kun har fiskeriet som den eneste og vigtigste indtægtskilde. I forbindelse med løsningen af problemet omkring manglen på medarbejdere på fiskefabrikkerne, så er det nødvendigt, at alle interessenter og parter inddrages, ligesom vi opfordrer Naalakkersuisut til, at revurdere tabt arbejdsfortjeneste og de sociale ydelser, hvorfor vi fra Siumut finder det vigtigt, at vi i vore bestræbelser på bekæmpelsen af ledigheden, medtager de sociale ydelser og godtgørelser i den samlede vurdering af problemet.

Hovedkonto: **51.01.07 Konsulenttjeneste for fiskere og fangere**

I forbindelse med besparelser er man ved at overflytte denne tjeneste til Selvstyret i forbindelse med administrative besparelser, hvorfor vi fra Siumut med tanke på fiskerne og fangerne, skal forespørge om, hvordan man overordnet set har tænkt sig, at skabe en kvalitetsbaseret service i denne sammenhæng, idet vi er vidende om, at der er et alarmerende stort behov for konsulenter ude på kysten, ikke mindst i de nordligere områder hvor der overvejende leves af hellefiskefiskeriet, må vi derfor spørge, hvordan man har tænkt sig denne service bedre kan ydes ved at centralisere den?

Indtil videre fremgår det af de resultatkontrakter, der er indgået sammen med KNAPK og hvilket arbejde som stadig pågår, at der allerede er peget på de nødvendige ændringer, der gerne skulle medføre bedre forhold, hvorfor vi i relation hertil - gerne i redegørelsesform, vil have en orientering omkring hvilke planer, der eventuelt er herom, idet vi fra Siumut mener, at hvis man ikke er tilfreds med den service der ydes, udfra de aftaler der er indgået, så kan disse forhold tit lykkes meget bedre ved at forbedre de økonomiske forhold omkring aftalen.

Siumut mener, at en centralisering er stik imod hele ideen omkring indførelsen af storkommunerne og at dette ikke er en farbar vej, hvis vi skal have skabt et stærkere og mere velfunderet samarbejde end tilfældet er i dag.

Det samme er gældende for hovedkonto **50.06.50 fiskerifinansieringspuljen** hvor der er fremsat forslag om, at nedsætte denne konto for 2016 med 5 mio. kr., hvorfor det vil være interessant at få oplyst, hvor mange midler der ikke er forbrugt i 2015, hvorfor Naalakkersuisut i denne forbindelse anmodes om et svar på, om der er belæg for de uforbrugte midler, hvilket Siumut meget gerne vil have svar på.

Hovedkonto **51.01.04 Genetableringsstøtte**

Naalakkersuisut foreslår, at denne mulighed ophører uden forklaring – hvorfor? Det er ikke fordi kontoen har afsat særlig store midler, men vi ved dog, at der indimellem bliver brug for den, idet de private erhvervsudøvere indimellem må starte forfra, især i bygder og yderdistrikterne, hvor man kun har fangst som erhvervsgrundlag og hvor naturkræfterne hersker og indimellem forårsager store ødelæggelser på materiel og både m.m., hvorfor Siumut mener, at der bør være den mulighed, men at man omvendt gerne vil have oplyst hvilke begrundelser, der ligger til grund for forslaget om ophør af denne hovedkonto, da det ikke er oplyst, hvorfor dette foreslås. Hvis det således skulle være som følge af, at kontoen ikke benyttes, eller hvis der skulle være andre alternative muligheder til genetablering, som Siumut ikke måtte kende til, er Siumut villig til at revurdere sin opfattelse under finanslovsforslagets behandling.

I forbindelse med finanslovsforslagets behandling af afgifter i forbindelse med det lystnære fiskeri, finder Siumut det uforståeligt, ligesom vi meget gerne vil have en forklaring på, hvad Naalakkersuisut har tænkt sig i forbindelse med afgiftsbelægning af fisk? Her tænkes især på de mange tons hellefisk, der uden nogen form for bearbejdning på vore lokale fiskefabriker sendes ud af landet – hvis disse fisk skal afgiftsbelægges, hvilket Siumut i så fald ser som en selvfølge, idet samfundet skal have et udbytte ud af sine egne ressourcer ikke mindst med henblik på at kunne afholde de nødvendige driftsudgifter i samfundet.

Rejerne

Som det allerede vides er der skåret ned på rejekvoterne, hvorfor vi især gerne vil vide hvordan resultaterne af forsøgsfiskeriet i Nordgrønland er gået, idet vi fra SIUMUT gerne vil vide, om der nu er grundlag for, at kunne sætte rejekvoterne op igen! Vi er nødt til at få oplyst, om der er nogen form for mulighed for i de kommende år - på forsvarlig vis, at kunne øge rejekvoterne. Som det er almindelig kendt er rejerne nu MSC certificerede, hvorfor de nye fangstområder, som er omfattet af forsøgsfiskeriet, må kunne medvirke til at forøge den samlede kvote – hvad forhindrer os heri? Hvilke tiltag har Naalakkersuisut igang for at imødekomme disse problemer?

Makrelfiskeriet

På grundlag af de afgivne makrellicenser, vil vi gerne have oplyst, hvor mange tons makrel, der er fanget i år, idet det får direkte indflydelse på de afgifter, som makrelfiskeriet er belagt med, hvorfor Siumut er villige til, at revurdere situationen, såfremt der er grundlag for, at skulle nedsætte forventningerne i forbindelse med makrelfiskeriet. Vi er da godt klar over, at vi ikke kan styre naturens luner, hvilket i øvrigt ikke gør det bedre, at vi også er inde i en tid med klimaforandringer og varmere havstrømme, der ikke på alle måder vil kunne medføre bedre vilkår for vore primære erhverv, hvorfor det kun ville være en selvfølge, at skulle regulere de forventninger man kunne have i den forbindelse, sagt på en anden måde: har vi da været for overoptimistiske i forbindelse med de øgede forventninger, som en varmere havstrøm kan afføde i form af nye fiskearter? Mest er det da givet, at man ikke må forvente for meget af de afledte økonomiske indtjeningsmuligheder, snarere er tiden måske inde til, at udvise forsigtighed, hvilket vi i Siumut er rede til at skabe en bred forståelse for og derfor gerne vil medvirke til at diskutere.

Landbruget

I Siumut er vi overbevist om, at landbruget vil nyde godt af en særlig indsats som udviklingsområde, hvilket også er en af de ting som landbrugskommissionen sætter højt. Da landbruget således drives i Sydgrønland, vil Siumut gerne opfordre Naalakkersuisut til, at betænke sig muligheden af, at den administrative service, der ydes, flyttes hen hvor brugerne bor og holder til og, at man benytter sig af, at lade kommunen overtage denne service, idet det ligger Siumut på sinde, at beslutningstagere og administration og de berørte borgere, bør være så tæt på hinanden som muligt, hvorfor Kommune Kujalleq er et naturligt sted, at finde et samarbejde omkring serviceringen af landbruget, ikke mindst er det en forudsætning i storkommunernes etablering, at decentralisere beslutningerne, hvorfor det vil være naturligt, at samarbejde med Kommune Kujalleq omkring en løsning af det administrative i form af indgåelse af servicekontrakt - hvilket vi opfordrer til.

Traffic

Omkring den trafikale situation er etableringen af servicekontrakter gang på gang udskudt, hvorfor vi fra Siumut mener, at det er på tide, at løse denne problematik. Der har i de senere år været indgået mange lappeløsninger og vi mener fra Siumut, at grænsen her er overskredet forlængst, idet

de virksomheder der på fremtidig basis, ønsker at deltage i en trafikal løsning, skal have mulighed for, at kunne planlægge og udvikle deres forslag, hvilket vi er fuldt ud klar over ikke er let, ikke mindst fordi alle interessenterne i alle dele af landets egne, allesammen, kun kræver de bedste løsninger, hvorfor det er nødvendigt, at huske på, at vores økonomiske formåen er begrænset i disse år og, at vi ikke kan fremtrylle mere end det vi har råd til at betale, dog med det forbehold, at de indgåede aftaler er rammeaftaler – alligevel er det af utrolig stor vigtighed, at få indgået de nødvendige aftaler, hvilket Siumut finder særdeles vigtigt. Det er samtidig af største vigtighed, at de virksomheder, der indgår i aftalerne får mulighed for, at stille med det rette udstyr og den bedst mulige service.

Reform af pensionsområdet

Naalakkersuisuts målsætning omkring en reform af pensionsområdet, er et af de områder, som har den største samfundsmæssige betydning efter Siumuts mening, derfor glæder vi os fra Siumut særlig meget til, at deltage i den kommende diskussion heraf, når den nye lov skal fremlægges af Naalakkersuisut. Antallet af arbejdsduelige på arbejdsmarkedet er faldende, hvilket sker til trods for, at vi kan glæde os over, at de ældre i dag lever længere end før, hvilket i sidste ende vil betyde, at flere sunde og raske ældre der kan og vil arbejde, skal have de nødvendige rammebetingelser opfyldt for, at vi kan opretholde et ellers stagnerende arbejdsmarked med betydelig afgang.

I Siumut mener vi, at det at blive ældre skal være positivt, ligesom der skal være den rette omsorg, hvilket vi allerede påpegede i forbindelse med døgnplejen af ældre i foråret 2015 i forbindelse med udarbejdelsen af den økonomiske rapport, hvor vi stillede de nødvendige krav herom, ligesom vi krævede, at ældrekollektiver skulle planlægges og koordineres, hvilket da også er tydeliggjort i betænkningen omkring serviceringen af de ældres pasningsmuligheder, der skal koordineres på bedst mulige måde. Ikke mindst er de ældres egne ønsker omkring deres bomæssige forhold af største betydning for deres velfærd og forgødtbefindende, hvorfor Siumut går højt op i, at man tager strengt hensyn hertil, ligesom Siumut holder fast ved, at de ældre der er sunde og raske, skal have mulighed for, at kunne blive boende hjemme så længe som muligt.

Det virker udfordrende, at skulle sætte grænsen for aldersrentepension op fra 2017 til 66 år og igen i 2021 til 67 år, men vort lands økonomi taget i betragtning, er der mange nødvendige reformer som vi ikke kan komme udenom, idet Siumut ser sådan på det, at den samlede velfærd på ingen måde må falde i forhold til i dag. Alle de samlede sagsområder taget i betragtning kommer vi ikke udenom reformer, ikke mindst i relation til indtjeningsmulighederne som vi må og skal forholde os til og som pålægger os allesammen et stort ansvar og mange pligter.

Reformer der skal gennemføres af Landsstyrekoalitionen

Landsstyrekoalitionen har sat sig som mål, at gennemføre adskillige reformer i de kommende år. Uddannelsesreformen, reform af de offentlige sektor og ikke mindst skatte- og boligreformen. Det er en selvfølge, at disse store opgaver, skal prioriteres og gennemvurderes, samtidig skal vi ikke glemme de sagsområder, som vi skal have hjemtaget fra Staten. Midt i denne brydningstid hvor reformer danner de nødvendige transitioner, skal vi ikke glemme det overordnede formål, som er gældende til enhver tid; at vores land skal være selvstændigt og uafhængigt og at alle borgere uden undtagelse spiller en stor og uvurderlig rolle i denne proces, ikke mindst at alle føler, at der er brug for dem i samfundet og, at alle kan tage den nødvendige uddannelse, der er behov for, samt og ikke mindst, at vi alle må samarbejde om, at vort land skal være et trygt sted at være, hvor der er mindst mulig forurening og hvor alle har det godt.

Omkring fastsættelsen af afgifter

Da finanslovsforslaget for 2016 første gang blev søsat og forslagene til afgiftsforhøjelser på hovedkonto 24.13.50 **Reserve til merindtægter på skatte- og afgiftsområdet** blev fremlagt, opstod der stor debat herom, hvilket kun er godt for demokratiet, men desværre fremstod afgiftsforhøjelserne i debatten som ultimative, hvilket er ukorrekt, idet forslagene netop fremstilles som forhandlingsobjekter, ligesom vi rent faktisk fik stillet alternative muligheder i sigte i forhold til andre indtægtsmuligheder, hvilket vi i Siumut er taknemmelige for, idet vi aldrig har set det som den første og bedste mulighed, blot at hente pengene direkte fra borgernes lommer. Kort sagt er vi ikke villige til at gøre hvad som helst, der kan skade borgerne og forringe deres vilkår, blot for at forhindre, at finanslovsforslaget giver et underskud.

Forslaget til afgiftsforhøjelser på fyrværkeri, har vi ikke indvendinger imod, idet vi ved hvor meget fyrværkeri forurener miljøet.

Endvidere ser Siumut det som en mulighed, at det vand som vi importerer, kan begrænses ved, at pålægge importafgifter, hvorfor vi lægger det op til Naalakkersuisut at få undersøgt, således at alle former for udenlandsproduceret vand afgiftspålægges og, at vi fra Siumut mener, at vi dermed kan bane vejen for, at vor hjemmeproducerede vand kan udvikles.

Siumut er ikke enige i afgiftsforhøjelser på kød og sukkervarer.

Endvidere er vi under ingen omstændigheder enige i forslaget omkring afgiftsforhøjelser på olien, som ellers står til at skulle blive billigere. Kort sagt, er vi under ingen omstændigheder enige i, at sætte prisen på olien op, når verdensmarkedspriserne på olie ellers falder og i øvrigt skal oliepriserne i Kalaallit Nunaat og eventuelle afgiftsforhøjelser, ske ud fra landets samlede interesser og ikke alene udfra KNI-Pilersuisoqs interesser.

På denne baggrund vil Siumut foreslå, at der indledes forhandlinger om, at der findes dækning for 96,9 mio. indenfor følgende områder:

- At der belægges afgifter på de hellefisk, der blot sendes ud af landet uden nogen form for industriel behandling,
- Afgifts indtægter på forhøjelsen af rejerkvoten til næste år.

Udover de foroven nævnte afgiftsindtægter, opfordrer vi Naalakkersuisut til, at sælge Selvstyrets aktieandel på ca. 14% i Pisiffik A/S, hvorved vi foreslår, at indtægterne fra de solgte aktier skal sættes til side, til gavn for udvikling af de erhverv, der er grundlagt i og omkring vort lands egne ressourcer, hvorved vi vil kunne sikre, at vore penge fortsat kan arbejde i udviklingsøjemed.

Endvidere opfordrer vi til, at der åbnes op for, at KNI-Pilersuisoq kan etablere butikker og handel i øvrigt, i de byer hvor der er konkurrencemuligheder herfor, hvilket på længere sigt vil kunne betyde, at de udgifter som i dag betales til servicering af forskellige aftaler i bygde- og yderdistrikter kan nedfases hen over årene.

Hvis der er enighed omkring de af Siumut her fremlagte forslag, mener Siumut, at det vil få mærkbare positive konsekvenser for forbrugerne, ikke mindst ved en nedsættelse af oliepriserne og idet mange af de fremlagte afgiftsforhøjelser, vil ramme forbrugerne direkte i deres dagligdag, vil det være en gevinst, at kunne undgå så mange af disse afgiftsforhøjelser som muligt.

I Siumuts optik er det utrolig vigtigt, at de forskellige tiltag ikke går udover den almindelige velfærd og, at tingene kan fortsætte uden at gå helt i stå; derfor vil vi også med disse ord sige, at vi takker for det fremlagte finanslovsforslag og som vi er parate til, at samarbejde omkring.

Med disse faldne bemærkninger henstiller vi til, at forslaget om finanslovsforslag 2016, fremsendes til Finans- og Skatteudvalget inklusive vore bemærkninger, til videre behandling.

Jens Immanuelson
Siumut